

Prosvjedi i društvena solidarnost

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2010/3/7 10:40:00

U jednom kratkom (sms) razgovoru za jedne dnevne novine izjavio sam da aktualni seljačko-radnički prosvjedi neće dati rezultate. Jer su razlozi za njih kao i zahtjevi usmjereni ka konkretnom slučaju i ne zahtjevaju sistemske promjene. Ne traže promjene u sustavu koji im je nanio nepravdu.

I time naravno na sebe navukao ljutnju seljačkih i radničkih udruga.

Sve što se događalo u proteklih pet-šest dana potvrđuje moju procjenu.

Krenimo redom. Što traže seljaci? Isplatu poticaja sukladno zakonu. Oni traže svoje. Vlada odgovara da je kriza i da novaca nema.

U posljednjih tri godine za poticaje u poljoprivredi isplaćeno je oko 10 milijardi kuna. Dodamo li tome i sredstva za „ruralni“ razvoj, brojka se penje i do 13 milijardi. I koji su efekti tih uluženih milijardi? Gotovo nikakvi.

A koja je svrha poticaja u poljoprivredi? Povećanje proizvodnje, ravnoteža ponude i potražnje i smanjenje cijena poljoprivrednih proizvoda. Zašto uloženi novac nije dao efekte?

Jer sustav nije bio usmjeren ka ciljevima nego prema socijalnoj politici. I kupovini glasova na izborima. Zato jer se novac djelio šakom i kapom, bez kriterija i jasnih pravila, bez ciljeva i ono najvažnije, bez bilance potrebe poljoprivrednih proizvoda. Poticala se proizvodnja i onoga čega imamo u velikom višku (pšenica, krumpir), poticao se uvoz (svinje, odojci, telad) poticao se hektar zemlje a ne kultura i količina. I to bez ikakve kontrole.

Traži li netko promjenu sustava poticaja? Nudi li netko promjenu sustava poticaja?

Najavljuje li se da ćemo konačno donjeti bilacu potreba proizvodnje u poljoprivredi?

Da će se uvesti kontrola? Ili možda da će se utvrditi strategija razvoja poljoprivrede?

I na kraju, proračun za 2010. u Saboru je izglasan u prosincu prošle godine. Tada se znalo da je za poticaje planirano manje novaca. Zašto tada nitko nije reagirao?

Dakle, hoće li prosvjedi promijeniti sustav?

Prije nekih mjesec dana, sa sjednice Nacionalnog vijeća za praćenje progovora RH – EU otišla je informacija da Hrvatska godišnje ne iskoristi oko 200 milijuna eura iz programa „Sapard“, specijalni predpristupni program pomoći razvoju poljoprivrede i ruralnog područja. Danas mediji, seljaci i vlada šute o tome. Treba li taj novac nekome?

Prosvjeduju i štrajkaju u brodogradilištu, željezari, pivovari, pa čak i nogometnom klubu. Što traže? Plaće! Zarađene ili one minimalne, zajamčene zakonom.

A što je sa sustavom koji omogućuje da vlasnik tvrtku dovede u dogove i prema radnicima i prema državi i otvori novu firmu u koju prebaci unosne poslove i naplatu potraživanja?

Što je sa sustavom u kojemu poslodavac nekoliko mjeseci ne uplati mirovinsko i zdravstveno osiguranje za radnike a da porezna uprava ne reagira?

Što je sa sustavom koji državnom poduzeću omogućuje nove natječaje i nove ugovore a da istovremeno ima dug prema dobavljačima i nekoliko stotina milijuna?

Što je sa sustavom u kojemu i država obaveze plaćanja ispunjava u rokovima duljim od šest mjeseci, kao u zdravstvu, na primjer?

Zašto se ne traži zakonski rok plaćanja od 60 dana? Zašto se ne traži da država u roku 3 mjeseca mora podmiriti sve dospjele obaveze „starije“ od 60 dana?

Zašto se ne traži smanjenje sivog tržišta rada, roba i usluga?

Tako dugo dok se ne pojavi „zahtjevnica za budućnost“, zahtjevnica za promjenom sustava neoliberalnog kapitalizma, svi ovi prosvjedi i štrajkovi neće zabrinuti vladu i vladajuću koaliciju. Ni probuditi društvenu solidarnost koja je u Hrvatskoj zatamnjena strahom.

A bez društvene solidarnosti nema ni „zahtjevnice za budućnost“. Ni promjene sustava koji kojega su nam nametnuli MMF i Svjetska banka sredinom devedestih godina a kojega tako vješto danas čuvaju dva bastiona neoliberalizma, Hrvatska demokratska zajednica i Hrvatska udruga poslodavaca.